

درباره انتشار پژوهشنامه حقوقی

(سخن سردبیر)

۱. گسترش دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی در سال‌های اخیر در کشور ما رشد چشمگیری داشته است. اگرچه این گسترش بیشتر کمی می‌نماید، ولی نقش آن در تولید علم و ارتقاء فرهنگ مردم در سراسر ایران انکار ناپذیر است. اقبال جوانان، به ویژه دختران ایرانی، به تحصیلات عالی، در دهه‌های اخیر بی سابقه است؛ چنان که خانواده‌ها با علم به اینکه ممکن است تحصیلات فرزندانشان به شغل و حرفه‌ای منتهی نشود، با بسیج امکانات و فداکاری‌های بسیار، از علاقه آنان به ادامه تحصیلات در دانشگاه‌ها حمایت می‌کنند. در این میان، روآوری جوانان به رشته‌های علوم اجتماعی و انسانی نیز قابل توجه است. علاقه عمومی به ادامه تحصیل در رشته‌های جامعه‌شناسی، فلسفه، روان‌شناسی و به ویژه "حقوق" موجب گسترش آموزش و پژوهش در این رشته‌ها می‌شود.
۲. حقوق، به عنوان یک رشته دانشگاهی، به دلایل مختلف، گزینه نخست بسیاری از جوانان برای ادامه تحصیلات دانشگاهی، در ایران و سایر کشورها بوده است. برای یافتن دلیل این امر، نخست باید به جاذبه ذاتی این رشته که جنبه هنجاری دارد و از انسان و کرامت او حمایت می‌کند، اشاره کرد. به عنوان نمونه، حقوق کیفری و جرم‌شناسی، یکی از گرایش‌های پرجاذبه حقوق است، چنان که در همه جوامع، پرونده‌های کیفری و به طور کلی اقدام‌های عدالت کیفری، بیشترین توجهات را به خود جلب می‌کند، زیرا با حقوق و آزادی‌های فردی و اجتماعی افراد مرتبط است. سایر گرایش‌های حقوق، از جمله حقوق عمومی، حقوق خصوصی، حقوق بین‌الملل و گرایش‌های جدید آن، چون حقوق محیط زیست، حقوق اقتصادی، حقوق بشر، حقوق فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و... نیز از جذابیت خاصی برخوردار شده‌اند. سپس باید جاذبه شغلی و مادی رشته حقوق را متذکر کرد. در همه کشورهای، وکالت، قضاوت و مشاوره حقوقی، دارای منزلت معنوی و اعتبار مادی است. دورنمای شغلی دانش‌آموختگان حقوق، در مقایسه با سایر رشته‌های علوم انسانی و اجتماعی، روشن، و امیدبخش است. سرانجام، جاذبه علمی "حقوق"، دلیل دیگر استقبال از این رشته است. واکاوی مسایل حقوقی جدید و ناشناخته، تهیه پاسخ‌های مناسب و کارآمد برای حل مشکلات حقوقی جامعه در سطح داخلی و خارجی، توسعه مرزهای دانش، تبادل تحقیقات حقوقی، به مناسبت استفاده از تجربه و دانش حقوقی کشورهای دیگر، پی‌بردن به ساز و کارهای حکمرانی دولت‌ها، حقوق و تکالیف شهروندان و حکومت‌ها و... در این زمینه قابل توجه است.
۳. اقبال بی سابقه جوانان به تحصیلات دانشگاهی حقوق، در دو دهه اخیر سبب شد که علاوه بر ایجاد مؤسسات و دانشگاه‌های غیرانتفاعی، اکثریت قریب به اتفاق دانشگاه‌های دولتی در سراسر

ایران نیز اقدام به تأسیس "دانشکده حقوق" یا دست کم "گروه حقوق" بنمایند. از آنجا که این اقبال برای تحصیلات تکمیلی حقوق در دهه جاری دو چندان شده است، اغلب این دانشکده‌ها و گروه‌ها، دوره‌های کارشناسی‌ارشد و دکتری گرایش‌های مختلف حقوق را در دانشگاه‌های خود تأسیس کرده‌اند. گروه حقوق دانشگاه گیلان نیز که حدود پانزده سالی است تأسیس شده است، از سال ۱۳۸۶ اقدام به راه اندازی دوره‌های کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی و حقوق خصوصی کرده است. گشایش دوره‌های تحصیلات تکمیلی، بیشتر پژوهش محور است. دانشجویان این دوره‌ها بر خلاف دانشجویان دوره کارشناسی، که نیاز به آموزش کلاسی و درسی استاد دارند، خود در امر پژوهش و آموزش سهیم هستند، به طوری که می‌توان از "دوره‌های مشارکتی" در تحصیلات تکمیلی سخن گفت.

۴. این مهم، با مطالعه کتاب‌ها، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌های موجود جامعه عمل به خود می‌پوشد. در این میان، جایگاه نشریه‌های تخصصی حقوق، که بر خلاف کتاب، بنا دارد جنبه‌های متحول و جدید حقوق را به طور منظم، در قالب مقاله و یا ترجمه در فصل‌نامه‌ها چاپ کند و به علاقه‌مندان عرضه نماید، منبع با ارزشی برای پژوهش، و نگارش پایان‌نامه و مقاله‌های دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری محسوب می‌شود.

۵. گروه فعال و پویای حقوق دانشگاه گیلان، با علم به این واقعیت، و برای تأمین نیازهای علمی اعضاء هیأت علمی و دانشجویان خود تصمیم گرفته است که پژوهشنامه حقوقی را به عنوان نشریه علمی گروه منتشر نماید که خوشبختانه با استقبال و حمایت مقام‌های محترم دانشگاه و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری روبرو شده است. پژوهشنامه حقوقی که با همکاری علمی انجمن ایرانی حقوق جزا به صورت فصل‌نامه منتشر خواهد شد و شماره حاضر، نخستین شماره آن محسوب می‌شود، بنا دارد با رعایت شرایط مورد نظر، به زودی اعتبار علمی - پژوهشی خود را از کمیسیون نشریات وزارت علوم کسب نماید.

۶. مقاله‌های علمی و پژوهشی همکاران محترم هیأت علمی دانشگاه‌های مختلف، قضات و وکلای دادگستری و دانشجویان پژوهشگر دوره‌های تحصیلات تکمیلی، بی‌تردید زمینه شکوفایی نشریه نوپای پژوهشنامه حقوقی و نیز کسب اعتبار علمی آن را فراهم خواهد کرد. به عنوان سردبیر علمی پژوهشنامه حقوقی، از همکاران محترم پژوهشگر و همه دانشجویان عزیز کارشناسی ارشد و دکتری تقاضا دارم که با این نشریه همکاری کنند. زیرا، استمرار چاپ و نشر منظم پژوهشنامه حقوقی که به نوبه خود اعتبار علمی نشریه را ارتقاء خواهد بخشید در گرو این همکاری است.

۷. در پایان شایسته است از فرصت استفاده کرده، از همکاران بزرگوار گروه حقوق و مقام‌های محترم دانشگاه گیلان که افتخار سردبیری این نشریه را نصیب اینجانب نمودند، صمیمانه سپاسگزاری کنم.